

Locuinta Redactorului

si

Cancelari Redactantii

in

Strat'a trageratorului [Ld.
veszuteza], Nr. 5.

Scriitorie nefrancate nu se vora
primi decat numai de la coresponden-
tii regulari ai „Federatiunii.”
Articoli transisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politico, literar, comercial si economico.

Va esti Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pest'a, 22. iuliu 1872.

3. aug.

Faimele despre fusiunea opositiunii asiè nomite moderate cu una parte a partitei deachiane paru a disparé de nou, celu putieni limbajulu organelor ambelor partite ne indreptalesce a deduce ori ce alt'a, numai intielegerea necessaria spre unu asemene pasu nu. Si neci nu ne miràmu, că-ci stagiunea presinta nu e neci decat acomodata spre a incená una actiune politica potinta, si a luá, fara causa sufficienta, una initiativa energica. De aci inse totu nu urmeza, că dora partitele respective aru fi renunciatu la ideea fusiunii, si că acés-t'a nu s'ar' poté dora resuscitat de nou sub respirationea vivificatoria a novei activitati parlamentarie. D'in contr'a se pare, că chiaru necessitatea parlamentaria ar fi nasiulu celu mai bunu alu acestei idee, si d'in luptele fde partite ce se voru reincepte in sessiunea venitoria se va poté mai bine aprecia utilitatea unei coalitiuni intre anumite eleminte.

Nu incape neci cea mai mica indoieala, că partit'a guvernamentale merge cu pasi rapedi spre descompunere, si reflessiunea cea mai ecclatanta a acestui procesu e, fara indoieala, transformarea cabinetului Lónyay-anu. Diet'a venitoria se va vedé surprinsa cu unu ministeriu nou, si de aci apoi se nasce intrebarea, că ore d'in acésta transformare radicale resultá-vă vre-o consolidare a partitei, său ea va influenti chiaru in modu desorganizatoriu, că-ci partit'a nu va recunoisce mai multu in barbatii de pre bancele ministeriale pre conductorii sei, de sf' acesti-a si in specie dlu Lónyay trage atatu de tare la indoieala connivint'a partitei in tote fractiunile sale.

Relativu l'a nou'a lista ministeriale aflamu, că numirea lui Hollan de ministru pentru aperarea tierei, mai departe repasfrea lui Szlávy si alege-reia lui de presidinte alu camerei representantilor, precum si primirea portfoliului comerciului d'in partea lui Lónyay ar' fi sigure. Péchy inca ar' fi venitu de mai multe ori in combinatiune, dar' fiindu impopularu, s'a trecutu preste elu la ordinea df' lei. Pentru Colomanu Ghyczy inca totu e reservatu unu portfoiu, si se accepta numai realisarea fusiunii.

Evenimentul celu mai importantu ce avemu a inregistrá d'in strainetate este, fara indoieala, resultatulu splendidu alu imprumutului francesu. Precum se scie, Francia detoresce inca Germaniei trei miliarde, si acésta tiene ocupate mai multe departemente francese, dreptu garantia pentru re-fuirea detoriei, — deci Francia, pentru că s'esi implinesca obligativnea primita prin tratatulu de la Francofurtu, si estu-modu s'esi véda cătu mai curendu eliberatu pamentulu seu sacru de lipitorile si locustele nemtiesci, ceru de la Europa, de la lume, unu imprumutu de trei miliarde — si Europa, lumea, i offere nu trei, ci trei-dieci miliarde! Unu votu de incredere acestu-a, care nu are esemplu in istoria poporeloru! Da, credi-tul Francieei reesf cătu se pote mai splendidu d'in acésta proba de focu. Ce a perduto imperiul Francia, asta-di a recascigatu republica Francia, adeca increderes Europei, a lumii intrege, in renascerea si marea missiune civilisatorica a Franciei, că-ci nu incape neci cea mai mica indoieala, că Europa si-offere miliardele republicei francese pen-tru că capitalulu are incredere in existint'a acestei republice, si prin urmare e pre deplinu con-vinsu despre soliditatea garantielor ei. Daca acestu resultatul preste tota acceptarea splendidu mai are inca trebuintia de vre-unu documentu, apoi acestu-a lu aflamu in diuariele monarciste d'in Parisu, cari se intreceau dillele trecute a are-ta publicului loru, că lumea nu si-imprumuta banii lui Thiers si republicei, ci Franciei. Da, lumea si-dà banii Franciei, acelei tiere miraculose, carea că si prin potere magica s'a redicatu d'in rui-nale fumigande asemenea unui fenice luminosu, tierei cu venituri nescate si cu spiritu pururia creatoriu. Dar' acestea s'esi fia ore consideratiunile, cari indemnua pre capitalisti, cetatieni, agricultori

si lucratori de a-si offeri, unulu avutsele, éra ce-lu a laltu crucerii sei adunati cu sudore crunta? Cu greu potemus ciede! Candu agricultorii si lu-cratori, cari accurgu in massa la biourourile de subscriptiune d'in tote cetatile si barricadeza primarie si mesele officialilor financiari, se despartu de crucerii loru, atunci ei nu considera in atat'a isvorele de venitu ale tierrei, carei a si-concredu sudorea loru, ci mai vertosu prospectele pacii interne, ce offere acea tiera. Motorulu principale pen-tru ei e asecurarea, că-ci bine sciu, că neci chiaru prosperitatea cea mai splendida nu pote offeri garantie unde form'a de statu e asiediata pre basa debila.

Daca subscriptiorii aru fi toti francesi, atunci aces-tu zelu straordinariu alu loru l'amu poté celu multu attribu'i patriotismului; dar' sunt si straini, cari par-tecipa la imprumutu cu summe enorme, si chiaru in impregiurarea acésta jace unu' votu de incre-dere triplu, mai antaiu in capacitatea de solvire a Franciei, apoi in onestitatea guvernului ei, si in fine in stabilitatea republicei. Capitalistii sunt intieleti; ei de siguru nu s'ar' fi aretatu atatu de zelosi, daca aru prevedé vre-o restauratiune monarcica, său vre-unu resbel civili. Nu e multu de candu dlu Thiers dechiaru in camera: „Să punem, daca vi place, cestiunea de incredere.“ Asésta cestiune e pusa acum'a, si resolvita in favo-ru republicei francese.

D'in Turcia primim sciri de totu triste. Turcii graseza contr'a crestinilor că neci candu alta data, si nenumerate familie bulgare fugu in Serbi'a, spre a scapá acolo de furi'a turcesca. Pre-cum se affirma d'in mai multe parti, cesti fugari sunt mare parte seraci, si numai arare ori succede anoi-a său altui-a duce cu sine câte unu capu de vita, său alta avere. De altintre acestu barbarismu si-are si partea sa politica. Persecutările si maltratările turcilor sunt indreptate mai alesu contra bulgarilor, cari locuescu la confinile Serbiei. Bulgarilor de aici se impunu d'ari nesupor-tabile, si daca nu le potu refui, sunt scosi si alun-gati fara mila d'in casele si pamenturile loru. Estu modu voiesce Turcia a stirpi intrega popo-rationea bulgara d'in numitulu tienutu, si se dice că preste 200.000 cerchesi stau gat'a, pentru că apoi s'esi fia expedati la confinile Serbiei si s'esi se imparta in averile bulgarilor, avendu missiunea d'a isolá cu tempulu pre serbi de celealte popore slave d'in Orientu. Serbi'a, ce e dreptu, grigesce dupa potentia de nesericiti bulgari cari scapa acolo, dar' nu va concede la neci unu casu că confinile sale s'esi fia assediate si devastata prin rapitori cerchesi.

Caus'a romana la 1872.

Al. I. Gravaminele romanilor ardeleni facia cu legislatiunea incordeza opiniunea publica de mai multu tempu, facandu-se nu numai obiectu de discussiune prin adunari publice si prin pres'a de tote dilele, ci si materia de enge-tare si pertratare in regiunile mai inalte, ale regimului si legislatiunei, devenindu tocmai de aceea totu de odata si că cestiune de urgentia.

Al. II. Caus'a, pentru care cestiunea acésta pâna acum nu se potu resolvî dupa caviintia, a provenit — dupa cum se vede — atatu d'in lips'a de tempu si de ocasiune bine-venita, că mai vertosu d'in acea impregiurare, că factorii legislatiunei neavendu-o infasciata asié, că s'esi o pota cu-prinde in adeveratulu ei intielesu, si-o au intipuitu-o ori de o natura cu multu mai strina, decat s'esi dificulteze cu ea agendele sale curente, ori apoi o au privitudo de unu caracteru cu multu mai indiferente, decat s'esi fia vediutu indemnati, d'a o studiu mai cu deameruntulu si cu scopu seriosu d'a o si deslegá meritorie.

Al. III. De aceea atatu spre lamurirea lucrului, cătu si spre cascigarea acelei increderi mutue intre poterea statului si natu-nea romana, care se vede a fi urmatu d'in incidentulu acestoru gravamine si postulate, — ne afiamu indemnati d'a ne adressá d'in nou cătra autoritatile statului, recapitulandu aceste gravamine si postulate ale romanilor de sub coron'a Ungariei, si in specialu a natu-nei romane d'in Ardelu, intr'unu modu, care s'esi nu lase nici o indoieala

Prețul de Prenumerat

Pre trei lune 3 fl. v.

Pre siese lune 6 "

Pre anul intregu 12 "

Pentru Roman'a:

prez. intregu 80 Fr. = 30 Lei a

,, 6 lune 16 " = 16 "

,, 3 " 8 " = 8 "

Pentru Insertion :

10 or. de linia, si 20 or. ta-s'a tim-

brale pentru fiecare publica-

tione separatu. In locu-n deschis

20 or. de linia.

Un exempliar costa 10 cr.

despre aceea, precum că cau-s'a acésta romana nu e nici asiè greu de intialesu, si nici asiè dificile de deslegatu, in-cătu s'esi pota — dupa cum adese-ori se imputa — cătu de departe pericolită intregitatea statului, său s'esi pota ingrenă admin-stratiunea lui; — dara nici — dupa cum se vede a se paré la multi — asiè de indiferente, incătu s'esi pota asiè lesne trece cu vederea — ori — dupa cum cu dorere amu observatu pâna acum — să se mai pota traganá d'in-tr'o de intr'alt'a, fara d'a pericolită cele mai vitali interese, nu numai ale unei impoporatiuni asiè de considerabile de sub coron'a ungara, precum e natu-nea romana, care dupa numerositatea bratelor ce o' apera, occupa primulu locu dupa natu-nea magiara, in acestu statu, — dar' chiaru si ale acestui-a insu-si.

Al. IV. Gravaminele si postulatele nostre, de-si sunt multe, varie, se potu totu-si reduce cu respectu parte la meritulu, parte la form'a in care s'au adus legile de pâna acum, privitorie : 1) la dreptulu publicu alu statului, — 2) la dreptulu nationale, si 3) la dreptulu representativu. — Aceste trei cestiuni cardinali — dupa cum vomu areta — stau nu numai in strinsa legatura un'a cu alt'a, dara ele in-cargu d'a dreptulu si asupr'a drepturilor private ale singu-raticilor civi ai statului, adeca asupr'a sigurantiei personale de onore, de avere si de viétia.

Al. V. Ce se atinge asiè dara mai antaiu de cestiuniea dreptului publicu de statu, romanii nici odata nu si-au arogatu sie-si competint'a eschisiva de a schimbă sistem'a politica de statu, si cu atatu mai putieni, dupa cum vede-mu că cu nedreptulu li se imputa adese-ori, de a altera său pericolită unitatea si intregitatea coronei ungare, ci d'in contr'a istoria Ungariei ni martore, că romanii d'in tote tierile tienorile de acésta corona, totu-de-un'a, de căte ori a cerutu trebuint'a, au fostu gat'a de a-si jertfi avearea si de a-si versá sangele nu numai că cei mai bravi luptatori in rondulu celoru-lalti concitatieni, dara adese-ori si că cei mai creditiosi conducatori in aperarea sigurantiei si intregitatii ei.

Al. VI. Daca totu-si romanii in enumerarea gravam-nelor si postulatelor sale atingu si cestiunea dreptului publicu de statu, apoi acésta e său numai intr'at'a, in cătu se vedu nu numai indreptatii dara si necessitati d'a pretinde, că dreptulu publicu alu statului, a carui membri sunt si ei, s'esi nu se schimbe fara concursulu, si cu atatu mai putieni cu ocolirea si cu ignorarea natu-nei romane.

Al. VII. Pretinderea acésta nu e o aparitie noua, nici momentana, ci ea e o cestiune istorica, in a carei pos-sessiune amu fostu si ne-amu luptatu de mai multi seculi cu tota determinatiunea si constanta, si care, dupa cum vomu constata mai pre largu, ne constringe de a o elupta mereu si pâna atunci, pâna candu ea va afliä indestulitoria ei des-legare in mesur'a, ce i se cuvine, pentru sigurantia atatu a ei propria, cătu si a statului.

Al. VIII. D'in datele istorice si diplomatare anume : d'in istoria lui Keza, care in lib. I. capu V. §. 6 dice : „Isti enim Zaculi Hunorum residui, qui dum Hungaros in Panoniam iteratos cognoverunt, — non tamen in plano Pa-noniae, sed cum Blackis in montibus confinis sortem ha-buerunt, unde Blackis comixiti literis ipsorum uti perhiben-tur“; — apoi d'in istoria anonimi Belae regis notarii, care la c. 27 dice : tunc habitatores (Blachi) terrae (ultra silva-nae) videntes mortem domini sui (Blachi Gelu), sua propria voluntate dextram dantes dominum sibi eligerunt Tuhutum qui a die illo terram illam obtenuit pacifice et feliciter“; — mai departe d'in diplomele regelui Andrei dela a. 1211 si 1222 date cruciatilor teutoni, caroru-a li se conferise ti'r'a Borza (Barcia — Barsa) cu dreptulu ,ut multum tri-butum debeant persolvere cum transierit per terram Siculoru aut Blachorum, homines nunc quoque terram habitan-tes.“ — Apoi d'in diplom'a acelui-a si rege dela a. 1223, prin care se reguléza referintiele de dreptu ale colocitorilor fundului regiu sasi si romani, — intre altele dice : Silvam Blachorum et Bissenorum cum aquis usus communes exercendo cum praeditis Blachis et Bissenis, eisdem Contulimus, ut praefata gaudentes libertate nulli indeservire teneantur“; — precum si d'in diplom'a regelui Andrei III dela a. 1291, in care se dice : „Cum nos universis nobilibus Saxonibus, Siculis et Olachis in partibus transilvanicis apud Albam Jule pro reformatione status eorundem congregationem cum iisdem fecissemus, ab eisdem nobilibus, Saxonibus, Siculis et Olachis diligenter, inquiri fecissemus etc.“ si d'in alte nenu-merate acte publice se vede, că sistem'a de natu-nei politice, in Transilvania, care s'a sustienutu cu atatu a scrupulositate pâna la an. 1848 a avutu sorgentele seu dela primitiva ve-

nirea loru in contractu un'a cu alt'a acelor trei nationalitati genetice principali, adeca a magiaro-sceviloru, a teutonico-saxoniloru si a romaniloru.

Al. IX. Dara acésta sistema de natiuni politice, la care, dupa cum amu vedutu mai de aproape d'in Dec. lui Andrei III. din a. 1291, participau si Olachii ca atari, luă mai tardi priu inriurint'a feudalismului, si mai cu sema a luptelor religionarie, o directiune in detrimentul natiunii romane, care se tiene de ritulu oriental, pentru ca mai cu séma dela 1437 incoce prin lig'a nobililoru secuiloru si sasiloru in contr'a ignobililoru, apoi dupa separarea Ardealului de Ungari'a prin acordele relegionarie dela an. 1542 — 1588 (apr. const. P. I. T. I. 1—3 — si Tit. 8 si 9) cu cari natiunea si religiunea romana se scote d'in concertul politie alu statului, romanii cari nu voira a trece la un'a d'in cele patru natiuni recepte, se desbracara de drepturile publico-politice ale tieriei.

Al. X. Romanii ardeleni reclamara si protestara indata si totu-de-un'a in contra atențelor a supr'a celor mai vitali si nealienavere drepturi publico-politice, ce le-au avutu si li competu; — dara aceste proteste precum si complanarea d'in a. 1437 a „Universitatis regnicolarum tam Hungarorum quam Valachorum, et per eandem Universitatem ad infrascripta efectui deducenda electi“, unde iisdem Hungaria et Valachi provocant ad instrumenta St. Stefani regis, in qua de suis immunitatibus agatur etc. (despre care testeză intre altii si Prey la disc. in anal. pag. 163) se vede a nu fi avutu efectulu duratoriu, era reclamarile loru in contr'a legilor aprobatali, avura numai acelu resultat, ca (in pag. I. tit. 8.) li se concese liberulu exercitii religionari si dreptulu de a si-alege pre episcopu, apoi (in pag. I. tit. 9) natiunea romana, de-si nu recepta, se suferi in tiera (admitatot) si nobililor romani li se permise a si-tiene ritulu loru religionaru fara prejudiciul altoru-a.

(Va urmă.)

† Benito Juarez.

Republic'a Messico s'a imbracatu in doliu si e cu prinsa de adunca gele peintru mortea celui mai fidelu fiu, mai nedumeritul tribunu si mai aprigu si resolutu presedinte alu ei, Benito Juarez.

Éra natiunile continentalor, asta-di, dupa mortea acestui mare republicanu, stau si lu-admira, admira caracterul de feru a celui mai puternicu republicanu, a celui mai mare patriotu messicanu, a lui Juarez.

Nascutu in Oaxaca, in 1808 d'in parinti indiani, s'a crescutu ca pastoru in muntii patriei sale. In estate de 12 anni se apuca de carte; in 1834 lu-vedemus advocatul, si, escelandu in diligenta si activitate, in 1836 intra ca representante in congressulu messicanu.

De aici incolo lu-ascepta una sorte pre catu de viso-roza, pre atatu si de mandra si gloriosa. I se deschide unu campu seditu de flori si polomidei, lu-ascepta una activitate, una chiamare impreunata cu greutati si sufficienie, se curetie si stirpesca, se cresca si cultiveze; lu-ascepta poporul mesicanu si viitorulu lui, si numai dupa impliniresa acestei chiamari, dupa regenerarea poporului si restiurea republicei adeverate, va se fia destinsu cu cunun'a gloriei si a nemori-rei. Juarez a fostu gata, sufletul seu preagatit. Cu verfulu sagetei a gravatu in column'a de marmure credelul seu si a juratu, si astielu otelitul si resolutu lu-videmu arucandu-se in vertegiulu evenimentelor, ce se perondau tocmai atunci de a lungulu continentului nou, Americ'a.

Eră lupt'a pre vistia si morte cu statele Americei de nordu. Banii lipsiau; la initiativa lui Juarez inse sau incassatu de la preotimia pre avuta si care de atunci a devinutu spine in ochii clericaliloru. Dupa finirea luptei, de la 1848—1852 a fungatu ca guvernatorul alu locului seu natale. Apucandu inse clericalii frenele guvernării in mana, Juarez fu esilat. Intre acea Alvaro, generalulu indianu, innaltia flama'r a rescolei, Juarez i se alatura si ajungandu Alvarez presedinte provisoriu, Juarez devine ministrul de justitia, si publica legea, care sterge deosebitele privilegii ale preotimii si ale ostasiloru, si care s'a si numitudo elu „legea Juarez.“ Congressulu din 1860 lu-aclama de presedinte si Juarez numai de catu esileza toti episcopii reactionari si confisca, ca a mai remassu d'in bunurile preotiesci. Resbalulu, in care sa incalcitu cu Francia, apelandu republic'a si independentia poporului messicanu, contra strainului obtrusu; tragedia' nefericitului Masimilianu de Habsburg, sunt evenimente, cari ni mai sunt in viua memoria.

Nu intre pucine lupte s'a sustienutu pre scaunulu presidialu pana in an. cur. 1872, candu, ajunsu de apoplessia, si-respira si elu sufletul seu si si-pleca capulu spre eter-nutu repausu.

Acésta aru fi, forte pre scurtu, viet'a lui Juarez.

Mare a fostu sufletul acestui barbatu republicanu si raru in grandeitatea sa. Mantuirea dintii si a patriei sale de straini si inradecinarea republicei, au fostu cele mai supreme si mai sublime scopuri ale sale, le-a urmaritutu totu-de-un'a si neci candu nu sa elatinat; pentru ajunge-re a celor-a a lucratu cu tote fortele, si-a consacraturi viet'a cu tote catu sunt legate de ea, si elu le-a ajunsu. Astfel Juarez a morit fericit, a morit ca invingutoriu! Elu este nnulu, d'intre acele caractere rare, cari s'a potutu bucurá de rodulu osteneleloru si suferintieloru loru.

„Americ'a este numai a americaniloru“, a fostu si a lui devisa, si acesta la contusse in tote actiunile sale. Unu periodu insemnat d'in istoria Europei si a Americei este legatu de faptele numai ale lui Juarez. Fară Juarez n'ar fi fostu Sedanul, sau n'ar fi fostu astfelu pre cum l'am vedutu; ca-ei atunci Napoleon III, contra vointiei natiunii francese, n'ar fi suscepit smintit'a politica, portata in Messico, in urm'a carei-a apoi an. 1870 l'a afisat fara, arme, fara bani si fara legionari. Si de la nesucces'a expeditiune napoleoneana in Messico, multe s'a invertitutu. Itali'a si Germania unite, Francia scuturata, pedepsita si Austria batuta si desbinata. Ba, mai multu, fara Juarez n'ar fi fostu republic'a Messico.

Alu treilea langa Washington si Franklinu, luceferii Americei, va straluci Juarez si cu stima si iubire se va aminti, numele lui pana va fi unu messicanu, unu republicanu.

Millione de suflete, mii de popore si natiuni, cu consciuntia tredita, inse cu bratice legate, privescu cu dorere cum sorele straluce la cate o ginta, cum li incaldește si li intaresce pamantul si viet'a; namai la ei este noptea, la ei este geru.

Acepta si spera, dar' fiindu ca de seculi sortea i incongiu'a, tienu ca si acum'a accepta in daru.

Dara nu este asie! Si acolo e sore, unde tienu ca e noptea. Crudimea inse ei pleca capulu, luna pasa la glia se nu vedea, ca e diuia, ca e sore mandru pre ceriulu seninu.

Innaltia-sa voru inse si capetele, asta-di plecate si atunci, oredu, ca diu'a va fi noptea, ca-ci uli, si hiene cu lumea in capu, voru amplu aerulu cu sberaturele loru in fuga, in cadore, in morte desperata.

Nu intr'o d'f s'a apesatu capetele libere, nu intr'o d'f se voru redică. Tempulu ranesce si totu numai tempulu si vindeca. Acestu-a e viitoiu, acésta e sperantia a celor millione apesate a celor mii incatusiate! Valeriu.

Orestia, 21. iuliu 1872.

Romanii d'in scaunulu Orestiei avura eri serbatore nationala! Intelegintia romana d'in acestu scaunu — cu pucina exceptiune — dovedi si de asta data, ca este la culmea misiunei sale, ca poate se resiste contra celor mai grele si mai multe ispite; si ca este gata totu-de-un'a a preferi onorea, demnitatea natiunala preste tote promisiunile vane si preste tote summele unor siarlatani, cari avura nerusinat'a cutediantia, de a si-permite in cercare a spre a corumpe, a cumpără pre alegtorii romani de aici. Conferintia, respective, clubul natiunala alu intelegintiei romane d'in acestu scaunu, prin decisiunea de ei, facu se se intunecate tote calele fanfaroniloru, si ca cau'a natiunale se triumfe — decidiendu, cu mare majoritate, a bie si ere absoluta de la alegerea de deputati pentru dieta din Pest'a, si consintire cu decisiunile adunarei de la Alb'a-Juli'a.

Credu, ca ni este cunoscutu, ca in dîlele d'in urma, intr'o buna demanetia ne tredremu numai cu jidanulu Vodjaner in Orestia.

Acestu fanfaronu nerusinatu, veni aici cu scopu de a imbetă lumea cu apa rece, cugetandu, ca daca va promite Romaniloru de aici cată-va mi, cascigate cu geschefturi, alegtorii de locu lu-voru prémari si lu-voru alege de reprezentante alu loru. Vai ca uriti s'a insielatu! Romanii d'in acestu scaunu nu au lipsa de banii nimenvi, au dinsii catu li trebuesc — cu atatu mai pucinu de ai unui jidanu botezatu si unu nu sciu cine! Se scie jupanul Vodjaneru, ca romanii d'in acestu scaunu sciu respectă pre ori si cine, dar' sciu se si-pastriesc si demnitatea loru natiunala si in fine sciu se si despreteiesc pre de aici-a, cari ambla cu bani, corumpendu bietulu poporu. Deci i poftim drumu bunu si succesu aiurea, la noi nu sunt pei de vendutu!

S'a vorbitu multu pre aici de acelu jupanu si a nume: se vorbiște, ca dinsulu a promis la mai multi, ca daca lu-voru alege, va fi 30,000 florini si ca banii i-ar fi depusu la cutare si cutare. Adeverul este, ca numitulu jupanu, indata dupa sosire, si-fcă vediu' pre la cată-va d'in intelegintia de aici, dar' fara rezultat.

S. S. Vladică d'in Logosiu inca si-tramise poruncile pre aici la oile sale, si e multa sperare, ca va si capia vr'o un'a din ele.

Sabiul inca nu a remasu mai inderetu, ci tramișe si elu o carte cu pecete mare „ca preotii se alega deputati pentru dieta din Ungaria.“

Gurele reale mai vorbesc si alte multe, ca cutare si cutare este mai gata de a primi nescari sumulitie, dara pre de acele nu damu nimicu.

Despre conferintia clubului pre scurtu numai atat'a, ca a decursu in ordinea cea mai bona, si cu multa insufisare. Mai toti oratorii pleau pentru decisiunile conferintiei d'in Alb'a-Juli'a, afara de unu aspirant de canonici si unu popa cu cisme noue, care aduse „cartea de la Sabiu cea cu pecetea maro“, dama numai, ca se facura de risu. Alegerea de deputatu va fi in 9. si 10. aug. st. n. si voru alege numai sasii si ungurii. — Romanii d'in scaunu voru fi informati degădă despre decisiunea de ei.

Despre alegere si despre cei ce ar' fi potre prin tufe, la tempulu seu.

D'intre Tîrnave, 28. iuliu 1872.

Die Red.! Starea lucrurilor politice d'in comitatulu Cetății-de-Balta, dupa cum m'am potutu informa s'ar' potre reasumă in urmatorie:

Comitatulu acestu-a au intardiatu cu tote afacerile sale intr' atat'a, cătă comisiiunile esmisse pentru conștierea alegtorilor si-voru fini lucrările in dilele acestor, asă alegerea deputatilor va fi potre cea mai de pre urma in tota tier'a.

Romanii nu au crutat nici o ostenela de a intră in list'a alegtorilor, ei inse dechiparandu-se solidari cu toti romanii d'in patria, tienu tare la conclusele conferintiei nationale d'in Alba-Juli'a.

Guvernamentalii, său pre cum se numescu ei d'in pre dilectiune către inteleptulu Episcopului d'in Logosiu, deakisti, au tienutu conferintia in 25. iuliu, in care si-au designat deputatu, dicu deputatu si nu deputati, pentru că passivitatea romanilor i adusse intr'o confusione cătu de maricica, căci pre cum vorbescu insi-si fratii magari, ei au coutat multu pre sprințul romanilor, carorul-a li-ar fi si promis unu deputatu, — se intielege cu programa de a vota orbescu cu „igen“. — Dupa ce inse conducatorii romanilor nu sunt omeni de inteleisu si nu s'a potutu capacitate, că se intielegă adeveratulu interesul alu natiunii loru: asie deakistii ai fostu siliti a face tergu cu oppositionalii, si a li dă acestorul-a unu deputatu, căci nu era neintemeiata frică de a-i perde pre amenduoi fara ajutoriul romanescu, precum au arestatu celu mai de aproape trecutu, fiindu ambii deputati oppositionali.

Precum mi-povestii unu frate magari, deakistii totu-si se mangaia cu ace'a, că deputatul de acum — cumpenindu bine lucrul — equivalenta cu duoi de rondu căci au designat tocma pre ministrulu Tisza Lajos, de la care spera multe.

Asie aici deputatii se voru alege in cea mai mare linisice, fiindu partidele deoblegate a vota intr'unu cercu pre ministru, era in cela-laltu pre designatulu oppositiei. Cursele alegorilor credu, că lu-voru descrie la tempulu seu cei-ce lu-voru vedé si cu ochii si sunt si competenti.

Totu acestu confrate scapă d'in gura si acea impregurare destul de interesanta, că deakistii n'au designat pre ministrulu numai de dragului lui, ei pentru ponderositatea ce ei dau acum, căci ei au avutu deputati duoi deputati deakisti; dupa ce inse lips'a iau stritoratu la pactarea fatala cu stangaci, designatii lor se tieneau de promisiune, si nu voia a renunța unul in favoarea celu-laltu, asie că se scape de ei, si prin ei de o confusione eventuala, au fostu siliti a pune la midiloci autoritatea ministeriala, doborita degădă in alte locuri.

Unu economu alegorii.

Brasieu, in 24 iuliu 1872.

Domnule Redactoru! Credutu-ai fi vreodata, că Brasovenii se mai intorca la passivitate. Ce potre n'ai credutu s'a intemplatu. Domineca trecuta s'a pochiamatu passivitatea intocm'a cu asie mare ceremonia, dupa cum se prochiamasse in anul trecutu actul de infrântare intre romani, unguri si nemti. Si eta cum. Domineca se incepura aicea alegorile de deputati. Brasileul si districtulu avea de alege duoi deputati in unu actu.

Romanii, ungurii si nemti alegorii se adunara la 7 ore inaintea gimnasiului romanu, — fia-care sub conducerea flamurei sale natiunale. Aici se tienuta in fia-care limba cată o vorbire, in cari se aretara multele neleguiuri cari se comisera cu verificarea conscrierilor spre a sterge din lista alegorilor totu ce nu este sas si spre a se asecură majoritatea pre partea sasiloru, — apoi se propusse, că cu totii se mărgă la locul alegorii, se protesteze si se retraga.

Dupa 10 ore, cu flamurile inainte, sub sunetul muzicii se pusera alegorii in rondu, unu numeru 1200—1300 si pornira in cea mai buna ordine si disciplina exemplară in piatia la cas'a magistratului unde curgeau alegorile. Aici steteru locului. Una deputatiune se urca in sal'a de votare, predede protestul si dupa-ce se convinse, că despre acestu protestul s'a luata actu, se reintorse la multime, comunicandu despre cea dea intemplata. Dupa acesta alegorii pornira indreptu la gimnasiu, totu in acea-si ordine cum venissera, si dupa vre-o cată-va vorbiri insufisitorie, se imparsciora pre la ale sale.

Acesta este pre scurtu istoria. Alegorile li au facutu sasii singuri, — si au rezultatul că deputati Fr. Wächter si Emiliu Trauschenfels.

Romanii s'a portat in tota cas'a alegorilor, cu o activitate nespusa, spre a introduce pre toti cei indreptati in liste de alegori si pentru de a se reclamă in contra celor neindreptati. Sasii intru asemenea. Cutitul inca a fostu in man'a cestoru d'in urma. Ei sciura face astfelui dreptatea, cătu d'ntre romanii si ungurii se stersera din liste de alegorilor, că la 1000 insi. Inzadaru fura deputatiunile si recursele trimise la ministeriu. Cei stersi remarsa stersi.

Romanii brasoveni invetiara apoi de aici că se vede cui au să credă; decretara abtinerarea de la alegori; era infratitii loru, ungurii si nemti, nu sciu d'in politica, ori de rusine se alaturara la acesta passivitate.

Amiculu meu Delta ti-a fostu scrisu, cum ca candidati infratitilor au fostu ministrul Tisza si metropolitul Săsiga. Acesti-a fure si desemnati că atari naintea comisiunii adunatorie de voturi. Vedi bine prin retragerea partitei lor, remasera si fara voturi. Se spune, că ministrul Tisza a avut unu aginte aici care a voită să cascige si pre sasi in partea sa; acesti-a inse aru fi pretinsu, că să subscrise program'a de la Mediasiu. Romanii, cătu ce li s'au propusu la primira cu aclamatiune, si uitassera indignatiunea ce li-o causase, Eselentia sa, candu cu caletori'a pre la Brasi ovu s'au invitatu si acceptatu de corulu professorale să cerceteze gimnasiul romanu, si in locu de a merge acolo, se duse să vedia unde pusca sasii la tinta.

In tote dilele invetiāmu căte ce va!

Cr.

D'in valea Hatiegului, in 12 iuliu, 1872.

Statul in care traimo noi, numita Ostranguri'a dualistica, sufere greu, trage de morte, elemente vulcanice amenintia cu explozioane in totu minutulu.... n'auditi ce vueta! ce gemetu surdu! ce murmur innadusite!... pretindeni si in totu loculu, la media-nopte si media-di, la resaritu si apusu, in centru si la fruntaria.

Si ce facu mai marii arcistrategi ai situatiunei? Ce cura prescriu renumitii medici moribindului cu doue capete? nemicu, nemicu folositoru;... ei baga man'a in ciubilu cu vespi, ei arunca oleiu pre focu.... In daru!... Vespu... nu se imblanidescu prin sgarmuire, nece foculu se stinge prin oleiu. Foculu se stinge prin apa abundinte, nemultumirea poporeloru prin indestulirea pretensiunilor de dreptu politiciu-nationalu. — Ei, dar' ce se vedi! dreptulu si dreptatea e planta esotica pentru ochi, si sunetul falsu pentru urechile domnilor mari. Column'a de marmore, pre carea se radiema ei, e opresiunea cea mai cutediatoria, arbitriul celu mai cinicu, forta cea mai immorală. Spre adeverirea acestoru assertiuni, din multele abusuri patrate la alegerile de alegeri in comitatul Uniadorei, voiu aminti numai pre cele din opidulu liberu Hatieu, cunoscute pre aici si copilarilor celor mici.

Hatiegulu, că opidu liberu, are dreptul de a si-alege unu ablegatu. Numerulu alegutorilor cu dreptu de a vota sue cam preste 280, dintre acesti-a preste 220 sunt romani, er aproape la 60 unguri, armeni, nemti, jidani si tote legiunele venite si veninde, computandu-se la acestu numeru si smeritele, pre-aplecatele si cinstitele slugi ministeriale ale tribunalului si a perceptoriei, de la vladica pana la opinca, de la presedinte pana la husari si haiducu.

Clubulu nationalu romanu de aici, dupa mai multe consultari, a decisu să intre in activitate, de-si una parte prè insemnata din florea intielegicie a militarii cu tote argumentele logice si prassei pre langa passivitate. Astu-feliu standu lucrul si nesciendu-se pana s'eră in ajunului dilei de alegeri, care e candidatulu nostru, umilitele slugi guvernamentali fortu au contatul pre desbinarea ce se va produce intre activisti si passivisti; prin urmare nece n'au pasitul cu corumperile pana in diu'a votarei, Vineri demanea in 12. iuliu, la 8 ore. Atunci observandu, că romanii sunt la inaltimia misiunii lor, numai de cătu si-au afisatu 2 frati renumiti, cavaleri de industria, fosti corporali si acum veniti cu licentia, anume: A v r a m u si I o n u P o p u, cari, cu banii scosi din portofoliul pusulanimului fostu deputatu Barcail Colomanu, au intreprinsu venatoria printre poporul celu mai seracu si mai de diosu, era Barcail, luandu rolul unui garsonu, a inceputu a stropi cu fluidulu lui Bachu gutlegiul celor ce au ragusit strigandu: „traiésca Barcail Calmanu, deputatulu nostru! Dar' amara li-z fostu deceptiunea! căci pre langa vestitii frati abie s'a mai afisat nefericitul loru tata, vr'o căti-va dileri ai plebanului catolicu si alti pucini betivi si degenerati că si d'insii en totulu in dobitocia. Er' altii mai intielepti vediendo, că se impartu bani prin tote anghiuurile, au alergat si ei, siindu seraci, au luat banii si s'au dusu a casa, ori au votatul pre Elia Macelariu.

Intre astu-feliu de corumperi infernale, de nerusinare si misielia potentiată pana la gradul nebuniei, si intre amenintiarile vice-comitetului Szeredai, că va destitui pre unu notariu romanu si pre alti functiunari, fiindu-că au fostu pasivi, si n'au votutu pentru B. C., — s'a deplinitu actul alegerei la Hatieg. Era rezultatulu scrutinului e: Ilia Macelariu: 113 voturi, Barcail Calman 70. remanendu ceia-lalți romani pasivi, deci Ilia Macelariu se proclama deputatulu Hatiegului, in se in sensul cu noscute i programe a d. Hodosiu.

In fine am de a aminti, că dupa inchiderea actului de alegeri s'a facutu propunerea: că comisiunea culegutoria de voturi să faca cunoscute ministrul de interne, că coresporea cu bani din partea candidatului cadiutu s'a prinsu chiaru in sal'a votisarcii, si inca in presentia comisiunii si a alegorilor.

Unutiu al poporului.

Baiaspri'a, 14. iuliu, 1872.

Dominule Redactoru! In numerulu 69 alu „Federat." a aparutu o corespondintia din Comitatul Satumarelii, subscrisa de anonimulu „Vespe," — in care s'au atinsa person'a subscrisului, am onore prin urmare a me rogă de buna voi-

ti'a preștimatei Redactiuni a dă locu in „Federat." la urmatorile sire deslucitorie la susu-amintita corespondintia, scrisa cu tota obiectivitatea.

Este falsa si nefundata assertiunea: că partit'a stanga aru fi provocatu pre subscrisulu si Dlu protopopu Teodoru Szabó, că s'au pasitul cu una candidat romanu pentru alegera venitoria, ce de se intemplă atunci despre acesta aru scă apodictice si anonimulu, căci aru fi debuitu in privintia acesta să se tiana ce-va consultare intre mai multi; — si bine-ati observatu, Dle Redactoru, că o asemenea provocare aru fi cea mai rusinosa pentru noi; noi neci acceptam o asemenea provocare, dara esperint'a alegerilor trecute ni a convinsu pre deplinu, că decaté ori au figuratu numele cutarui romanu că candidat, — neci din partea celor mari la gura, neci din partea fratilor magiari nu amu fostu sprinzipi; aru debui mai departe să scie anonimulu, că in cerculu electoralu a Baiei-Mari cetatile: Baia-Mare, Baiaspria, Seinulu, si comurele: Teutii-de-josu, Fernedieulu, Baiatia, Capniculu si tote locurile montanistice din intregu contingentulu de 2415 actu conscriși că alegatori, sunt 1600 si mai bine voturi pure magiare, adica majoritate absoluta, dapoi căti sunt inca dintru romani, cari la alegera parte că obligati, parte că atrasi, cu numerul loru marescu contingentulu. Au nai observatu, Dle anonime! că neci cercurile electorale, cu majoritate absoluta, ba mai eschisiva romana, inca n'au potutu reesi cu deputatii loru candidati, cum sp. o. cercurile electorale a Crasieului si Mediesiului, precum ni dovedeseu faptele complinite.

Cum-că eu in asemenea impregiurari m'am alipit de candidatulu partitoi drepte, este adeveratu, pentru că sum convinsu că de la partit'a stanga si estrema magiara, unde au figuratu nesci omeni că Tisza si Tancsics, nemica aveam de acceptat, au nu insu-si Dlu Redactore alu „Federat." in discursulu avutu cu fostul ministru presedinte contele Iuliu Andrassy s'a sprimat asemenea? si de am pechatuitu cu asta, atunci pechatuescu toti acei barbati meritati pentru natiune, cari asta-di, parte că deputati romani, parte că adepti acelei partite, figură si funghéza in oficie.

De doresce anonimulu a scă si caus'a pentru care partinescu reesfrea Dlu Stoll că deputatu 6ta-o:

Dinsulu este acelu-a, carele de 5 ani incoce a lucratu din tote poterile că contributiunea cea grea de pre paminturile a 9 comunitati pure romane să scada amesuratul qualitatii acelor paminturi; au nu scă, Dle corespondint, că nu numai cu cuventul săra si cu pane se nutresce omulu! si că pamanturile acelea erău cea mai mare parte clasificate de clasa I. II. si numai pucine de a III. cl. qualitate combinata că a celor de pre la Dobritinu, si prin urmare si darea asemenea aruncata pre ele, de-si nu produc alta decatul malaiu forte debilu si ovesu; si etă ca au succesu Dlu Stoll a luă o sarcina grea de pre umarii poporului iertandu-i se anuamti din contributiune: 1326 fl. 93%, cr. v., care summa computandu-se din anul 1868 face: 6634 fl. 67% cr. v. a. si care s'au ertatu intrega. Au nu este dreptu dle anonime? combatte-me.

Mai departe totu prin influenti'a lui si conlucrarea Pr Ven. ordinariatu diecesanu, pentru beseric'a frumosa de petra care se edifica acum in Dumbravita, s'au medilocitul de la locurile mai inalte 600 fl. v. a. ajutoriu gratuitu.

Sci Dlu meu! că comunele acestea numite din fiscaleitate au relatiuni forte strinse cu era riulu, si tocmai acum este anul si s'a efectuatu comassarea pamanturilor, si segregarea padurilor, si prin influenti'a lui si a Dlu fostu jude procesualu Iosif Popu, in contielegere pacinica si cu preotimea care are inaintea ochilor si binele materialu alu poporului, s'au medilocul o pace favorabila pentru seracul poporu, dovedindu si erariulu buna vointia in privintia lui.

Pote neci aceea nu-ti este cunoscute: că pre Stoll lu partinescu si Baiasprieni, pentru că este omu de specialitate si au lucratu si lucra pentru in florirea bâilor montanistice, la cari mli de romani de ai nostri au subsistintia de tote dilele!

Spune-mi acum ce au facutu contele Teleky? au ce va face pentru acestu poporu, necunoscandu neci caus'a bâilor, neci relatiunile poporului nostru?

Si sci ce eră si atunci de remaneam pasivu? Poporul nostru acurgea si atunci cu multimea la alegeri, era ruptu de cătra mine si Ven. cleru, era espusu toturor amagirilor si sedusu, era noi candu venia inainte vre-o causa besericesta, scolaru, nu capetamu ajutoriu, din partea oficielor civile si altele.

Aceste sunt sapte complinente! Au nu eu am fostu acelu-a, carele la adunarea din Baia-Mare m'am declarat francu, că dupa-ce in acestu cercu electoralu n'au pasitul nime dintru romani, că candidat de deputatu, atunci dorim cu dinsulu să reprezentem cerculu acestu-a in diet'a venitoria si să conlucre conformu dreptatei la modificarea legei in privintia nationalitatilor aduse intre marginile legali. Au dora, Dle anonime! vi-a promis Dlu conte Teleky că dinsulu cu trupu si sufletu va conlucra in intielesulu dorintei deputatilor romani la modificarea legei nationali? Spune-mi, si atunci vei fi mare profetu in tier'a acesta? Au nu insu-si elu dice apriatu in program'a sa: doresc să se indestulesca justele pretensiuni ale nationalitatilor, in cătu n'aru pericolă esistintă statului Ungariei. Neci mai multu, neci mai pucinu! Spune-mi te rogu, nu este asta hor'a cea vechia? si ore dupa ide' lui, cari sunt jus-

tele pretensiuni? si pana unde se potu a cele indestulii? că se nu pericliteze esistintă statului?

La cele ce aduci Dla dupa gurele rele despre Episcopia de la Baia-Mare, că la unele, ce sunt nesci flicuri, aru debui să tacu, totu-si atâtă nu potu să nu amintescu, că ai auditi ore unde-va si ore-candu clopotindu, dar' nu scă că unde; idea acea a esistat acum'a inainte de asta cu 30—40 ani si a fostu o dorintă generală a toturor din partile acestea, căci atunci, si numai cu 16 ani inainte de asta pana ce nu se infinitase episcopia Gherlei, sci Dle! că toti eram sub episcopia romanesca de la Muncaci, ince asta-di n'are neci unu intielesu, căci eu din partea-mi sum indestulit că potu fi eu fratii din Transilvania uniti sub episcopia Gherlei. Canonica candidata ti-o multimesecu, dar' inainte de tote uita-te in dreptul canonice, că ore omu cu muere cum sum si eu si cu familia, pot-voiu ore fi? — Să nu uiti totu-odata că la unu lueru asié mare ca episcopia de la Baia-Mare, au să figureze si factori inalti si principali.

Ce se atinge că solutiunea mea să se maresca, ar' fi lueru justu, căci cu 270 fl. in tempula de asta-di dora nu sum de invidiu, am si tentat acestă adese ori, si am si primi resolutiune negativa, ince candu va veni la ordinea dillei intrebarea beneficiilor de sub patronirea era-riului, să fiu fostu eu ori de ce culore, se va deslegă intre căte tote si acesta causa, dar' neci candu pre calea combinata de „Vespe"-anonimu. La altele, ce nu atingu person'a mea nu-ti respuadu, te rogu ince că de alta data, candu doresci a figura că corespondintă să cerci bine sorinta objectelor, si subsemna-ti numele, că să te cunoscă si altii nu numai eu, că omulu candu marturiscesc adeveru si dreptate, nu pechatuesce, si nu are ce să se ascunda.

Stefanu Biltiu, protopopu.

VARIETATI.

* (Publicat in) pentru tienerea unui cursu nou (alul 13.) de telegrafie, care se va deschide in 17. oct. a. c. in Pest'a. — La acestu cursu, care va dură celu multu trei lune, voru fi primiti toti acei-a, cari au ajunsu etatea de 18 anni, ince n'au trecutu preste 30 anni; sunt apti de a portă officiu, au corpus sanatosu; sunt nascuti pe territoriul de sub corona St. Stefanu si au facutu esamenu de maturitate cu successu, său au absoluitu oare scola reala superiora sau academia militară cu successu bunu; cari au scrisore buna si sciu celu pucinu limb'a magiara si germana; e de insemnatu, că cunoscerea altor limbă din patria, său straine, la promovarea la officiu va fi luate in consideratiune si va servir de avantajiu. Doritorii de a asculta cursulu acestu-a, au de a si-tramite recursele d'impreuna cu testimoniele autentice despre calitatile insărate precum si despre aceea, că in cătu au satisfacutu legilor militare, — la sec. IV. de telegrafie din ministeriul de industria, comerciu si agricultura, in Pest'a, celu multu pana la finea lunei sept. a. c. său directu, său daca sunt aplicati la cutare officiu, atunci pro calea diregatorielor respective; — cari din intempiare aru fi casatoriti, in cursu voru aminti si impregiurarea acestă. Recursele intrate mai tardi de terminoul amintit, precum si acelle, cari nu voru areta vre-un'a din calitatile necessarie, nu voru fi luate in consideratiune. — Cei primiti, fiindu inconnosciati despre acestă, voru avea a se infacișa la sectiunea telegrafica amiutata in Pest'a pana in 16. oct., pentru inscriere. — La inscriere voru avea a solvi 8 fl. v. a., pentru cari respectivul va primi unu tablou (mappa) telegraficu, precum si unu manualu de in drumare in serviciul telegraficu. Limb'a propunerii e cea magiara. Cei ce au ascultatul cursulu, voru fi supusi la esamenu teoretic si practicu, voru primi testimoniu despre calificatiunea loru, si afandu-se calificati mai antai voru fi apelati, conformu diligintiei si calificatiunii loru, practicanti cu salariu, si mai tarsi, daca se voru proba de demni, voru fi promovati la officiele devenite vacante. — Totodata se publica si unu cursu pentru telegrafisti de statiuni secundarie, la cari potu fi aplicati si femei. Acestu cursu se va deschide in Pest'a, Temisior'a, Dobricinu, Cassiov'a, Clusiu si Canis'a-Mare. La cursulu acestu-a, care va dură celu putinu siese septembrie, voru fi primiti acei barbati si femei cari intrunescu conditiunile urmatoare: 1) Sunt nascuti pre territoriul de sub corona Ungariei; 2) femeiele, daca au implinitu 18, era barbatii 20, ince n'au trecutu preste 30 anni; 3) femeiele, daca au absoluitu cu succesu una scola superiora de fete, publica sau privata, ince indreptatita spre instructiune; era barbatii daca au absoluitu 4 clase normale sau scola de sub-officiri cu successu indestulitoru; vorbescu limb'a magiara si germana, si sciu scrie in limbile acele curata si legibile; e de notat, ca cunoscerea altor limbă ale patriei sau straine va servi de avantajiu pentru respectivii; 4) Structur'a corpului intregă si sanatosă; 5) Portare morale buna si nepatata, respective vietia blanda si tredia. Doritorii de a fi primiti la cursulu acestu-a au a si-tramite recursele scrise cu man'a propria (cu testimoniele despre calitatile amintite, anume: estrassu de botezu, testimoniu scolasticu, medicale si despre portarea morale) — la aceea directiune telegrafica din cercurile amintite, in a carei teritoriu voiesc a asculta cursulu telegraficu, celu multu pana

la 5 aug., cei casatoriti au de e numi si acăsta impregiu, precum si numerulu prunciloru. Ostasii sén cei ce se afă in altu serviciu si voru trimite documentele pre calea directorielor respective. Recarsele intrate mai tardu de terminul defisut, precum si acelea, cari nu voru fi proovediute in destulu cu testimoniole despre calitătele recerute, nu voru fi luate in consideratiune. Cei primiti, inciintati fiindu despre acăsta, sunt detori a se infacisia la directiunea statuinei telegrafice respective; era in Cassiovi'a la inspecto-ru statuinei supreme, cu acăsta occasiune voru fi esamini-ti d'in cunoscinta limbelor, precum si d'in caligrafia si ortografia. Fia-care ascultatoriu primitu este detori a solvi 2 fl. v. a. pentru unu tablou si unu manual de indrumare; alta tassa nu va solvi. Limba propunerii este cea magiara. — La finea cursului se voru tieni cu ascultatorii esamenu d'in tote obiectele propuse sub inspectiunea directorului telegrafiei sén a architectului. Acoi-a cari au depusu esamenu bine, voru primi testimoniu despre qualificatiunea loru, voru fi asiediat in seria locale dupa meritu si qualificatiune, si in acăsta ordine voru fi inaintati la officiale devenite vacante pre la statuinele secundarie, cu solutiune annuale de 300 fl. v. a. cortelul liberu, sén bani de cortelul, inse fără pretensiune de a fi pensionati.

*. (Gai'n'a, căte o ue oua?). Dupa cercetarile cele mai noue gain'a pote ouă 600 oue. D'intre acestea in anulu prima ouă 20, in alu doilea 120 in alu treilea 135, in alu patrulea 114, in cei-lalți anni ouele scadu totu cu căte 20, asié in cătu in alu 9 lea annu gain'a de abie mai ouă 10 oue. Economele dara, cari nu vrea se perda, avendu mai multe spese (malaiu, grâu etc.) de cătu venituri (oue), nu tieni gain'a mai multu de cătu 4 anni, afara daca e unu soiu raru si pretiosu.

*. (Uniu neea, bacea romana). In Jasi se va infinita banc'a romana "Uuiunea" cu unu capitalu de 1.600.000 taleri, cu resedinti'a in Jasi, Bucuresci, Braila si Galati. Ea se va infinita prin contopirea in ea a bancei tierrei Moldov'a. Se spera că acesta mare intreprindere va fi applaudata de lumea comercianta austriaca si germana, pentru că realizarea ei ar fi de celu mai mare interesu pentru comertul Romaniei.

*. (Despre cestiu-nea Alabam'a). Pretensiunile facute pentru nai'a "Alabam'a", in siese anni de dille s'a urcatu de la 3.700,000 dollar la 7.000,000 dol., pretensiunile pentru "Floridă" de la 1.900,000 dol. la 3.900,000 dol., cele pentru "Senandoah" de la 3.200,000 dol. la 6.200,000 dol. La oalta dara computulu americanu in an. 1866 dollar 9.135,104 sa urcatu in an. 1872 la 25.547,161 dollaru.

*. (Ingamfare pedepsita) Unu fecioru

allemanu se prinsè cu altulu, că elu e in stare a manca dupa o latte duoi pundi carne viua. Cuantulu intregu, de carne eiă mai mancatu candu incepă a se schimbă facia allemanului. Cei presenti i sarira intru ajutoriu, elu ince morf innadusitu de carne viua.

Sciri electrice.

Paris u, 30. iuliu. La imprumutulu francesu s'au subscrissu 38 miliarde, d'intre cari 12 in Parisu si 2 in departamente si restulu de 14 miliarde sa subscrissu in tierele esterne; e securu că subscrizerile se voru immulti la 30 miliarde.

Lisabon, 31. iuliu. Aici au datu de urm'a unei conjuratiuni, si pentru acea se temnu de turburari.

Gyergy 6-Szt-Miklos, (Ardelu) 31. iuliu. Aici sa alessu oppositionalulu Antoniu Boér cu 2425 voturi in locul deputatului Carolu Antalffy, care primi numai 571 voturi.

Berolinu, 21. iuliu imperatoriulu rus sescu. Alessandru, in 5. sept. va sosi aici.

Zagrabia, 1. augustu. Dupa desbaterile cele mai irritate comisiunea bugetaria fini bugetul pentru guvernul tieri. Astădi se incep desbaterile asupra bugetului pentru comitatul Belovár.

Zagrabia, 1. augustu. Deputatiunea regnicolaria tieni astădi prim'a sa sedintă.

Zagrabia, 1. aug. Guvernul sîstă incazarea contributiunii prin comune pâna la 1. ian. Organisarea partitei uniuniste e in cursu.

Atena, 2. aug. Guvernul n'a intrat in negociatiuni cu reprezentantii Franciei si Italiei in privint'a cestuii Laurion; elu accepta re solverea pre bas'a legii dreptului internatiunal.

Constantinopol, 2. aug. Essad pasia e numitu ministru alu marinei; se asigura, că Mustafa Fazyl pasia, Djemil pasia, Sadyk pasia si Mehemed pasia voru intra in noulu cabinetu. — Diuariele saluta cu bucuria numirea lui Midhat.

Propriet. edit. si red. respundet.: ALES. ROMANU.

Concursu.

Devenindu in vacanta statuinea invetitorăescă d'in comun'a Sanjosifu (Poienă) in districtul Nasaudului pentru ocuparea acestui postu se scrie prin acăsta concursu.

Cu acăsta statione sunt impreunate urmatorile emolumente:

140 fl. v. a. in bani gat'a platiti in rate lunare 4 orgi lemne de focu, locuinta libera si o gradină de legume de 100 orgi □.

Doritorii de a ocupă acăsta statină su a produce pre langa suplicele loru, cari au a le ascerne la suscrisul comitetu pâna in finea lui augustu a. c. a) atestatu de moralitate; b) atestatu despre studiile facute de sine inteleghendu-se, că au sè fia pedagogi absoluti.

Se voru preferi acei-a, cari afara de limb'a romana posedu inca veri un'a d'in limbile patriei si cari vora dovedi că au mai fungatu cu succesu bunu.

Comitetulu scolastecu comunei Sanjosifu, in 21. iuliu 1872.

presedintele

Iacobu Candale paron.

Sifilitic'a si impotentia,

fia vechie sén de curundu nascute, se voru trată dupa metodus homeopaticu de Dr. I. Erasz, Pest'a, strad'a idoliloru (Göttergasse) nr. 6., etagiul II., usi'a nr. 15., de la 2—5 ore dupa media-di.

Aceste morburi se trateaza a dese ori in modulu celu mai usioru cu dose mari de iodu si argintu viu, si acăsta se face numai spre ajungerea unui rezultat momentanu. Patientii vindecati in modulu acestu-a voru cade mai curundu sén mai tardu in morburile cele mai infricosante, incătu inca in aduncele betranetie voru ave dorere, a suferi greu de consecintele acestei tratări usioare si superfciale. Scutu contr'a acestorui felu de pericile ofera metodus de tratare homeopaticu, care, precum este cunoscuta, nu numai că vindeca dorerile cele mai inechite, ci efectulu lui este asié de binefacitoriu, incătu nu lasa nice cea mai mica temere de urmări rele. Diet'a ce se va prescrie este simpla si usioru de tienutu.

(2—12)

Marfuri de jocu si jocuri sociale.

S'a avutu in vedere ori-ce copilu, tineru sén betranu, avutu sén seracu; in Vienn'a nu se gasesce alta pravaliu, carea sè ofera unu assortimentu mai variu, si in care se vende cu preturi atât de moderate. Diferite jocuri scientifice intereseante pentru junimea studiosa, de asemenea si unu assortimentu immensu de jocuri noue sociali intereseante pentru copii de tota estatea, etc. etc.

Papusc imbracate pomposu, 1 buc. 30, 50, 80 kr. fl. 1, 2, 3, 4.
Papusc neimbracate, 1 buc. 10, 20, 30, 40, 50, 80 cr. fl. 1, 2.
Papusc mecanice fugatoare si cu voce, misca capul, manule si pitorele; 1 buc. cr. 70, 90, fl. 1, 20.
Jocuri de loterie si tombola, cu cate 20, 30, 50, 80 cr. Clocau si campana, 10, 20, 30, cr.
Domino, 20, 30, 50, 80 cr.
Siacu dinu, cu figure, fl. 1, 20, 1, 50, 2.
Popice, 10, 20, 40, 60, 80 cr.
Jocuri de pacienta, 20, 30, 40, 60, 80 cr.
Dulapuri de edificante, 20, 30, 40, 60, 80 cr. fl. 1, 1, 50, 3.
Jocuri de cuburi, 30, 60, 70, 90 cr. fl. 1, 20, 2.
Cassete de lucrare, 60, 80 cr. fl. 1, 50, 2.
Piano, cu căte 1 fl. 50 cr. 2, 3, 4 fl.
Pozane, trompete, tobe, violine, guitară, cimpoie harmonice, jocuri de campane si alte instrumente forte fizice.
Jocarie pentru copii neprincipu, din lemn naturalu sén de canoane, 15, 25, 30, 50 cr.
Animale diferite, 5, 10, 20 cr. pina la 1 fl.
Animale in forma naturalu, 50 cr. 1—2 fl.
Alte jocuri de jocu in mi si de făuri 10 er. pâna la 4 fl.
Jocuri sociale, 30, 50 cr. pâna la 2 fl.
Cole mai noue cărti cu chipuri, pentru fetite, cu sén fără testu, 1 buc. 10, 15, 25, 45, 80 cr. fl. 1.
Cu autorizatii cestuii dulapuri de chipuri si cestuii copii potu inveti si cati jocuri se, si farsi nici instructiune. 1 buc. 1 fl.
Prin jocuri cu noile ecologie de lucru, copii potu inveti si fără lucru; 1 buc. 80 cr. fl. 1, 20, 2, 3.
Globuri, 1 buc. 50, 80 cr. fl. 1, 1, 50, 2.
Laterna magica numita farmecatoriu, este petrecerea cea mai placuta pentru tineru si betranu; 1 buc. cu 12 chipuri 65, 85 cr. fl. 1, 1, 50, 2.

Unu micu instrumentu de sticla, numita **passerea miraculoasa** in care se poate limita cantecul alu ori-carei paseri; acesta jocaria interesanta costa numai 25 cr.

Laditia cu instrumente anglese, implusa cu tote instrumentele tradiționale in casa, 1 buc. fl. 1, 1, 50, 2, 2, 50, 3, 4; acea si mica, pentru copii 25, 35, 60, 80 cr. 1 fl.

Tocurile Fröbel-iane, forte bune spre ocupatiune propria, assortimente mire, pentru prunci si fetite de ori-ce estate, 1 jocu 8 cr. fl. 1, 50, 2, 2, 50, 3, 3, 50.

Tipografie, completa, cu alfabet si utensile, pentru copii adulti 85 cr. fl. 1, 20, 1, 50, 2, 50, 3, 4, 5.

Una carte de insomnata si chindisita, frumosa, cu 30 modele nove, 5 cr. — Si alte jocuri instructive, pre ales. — Jocuri differite, imprechitante in siatule, in sete de exemplari, pentru prunci si fetite, 1 buc. 10, 20, 40, 60 cr. 1, 2 fl.

Surprindere si petrecere ofera noile artificie de salo, fara ca respondere vis-unu miracu neplacuta, in assortimentu mare; 1 buc. 3, 5, 8, 10, 15 cr.

Veter de ferit, bucurarie, stanle, pravaliu, od. i. salone, cu sén fara intocmire.

Tentru de copii, cr. 35, 60, fl. 1, 20.

Casse de pastreaza, cr. 10, 20, 30.

Jocurile metamorfosice, cr. 40, 40, 60, 80.

Jocuri de ruleta, cr. 35, 50, 80, fl. 1.

Siorice cu masina de făcutu, fl. 1, 50, 2, 2, 80.

Orologie pentru copii, fin, cu bisatoriu, cr. 85. — Alte sorte, cr. 10, 15, 20, 30, 40.

Pistole, carbabile, pușce in effectu pomiciteriu, 1 buc. cr. 20, 40, 80 fl. 1, 1, 50.

Sable de tinchea, cr. 20, 30 de ocisla cr. 80, fl. 1.

Micul lupaturiu. Una armatura completa, pre-frumos, constatatoru din 1 sabie cu cingutoriu, 1 pușca cu baionetă, 1 tască de patron, 1 cacioc, toti la-olata fl. 1, 20; sorta pre-masla fl. 2, 50, 3, 50.

Neuini productu comicu. 1 Prinditorul de fete 5 cr. — Scarpine-te date la manusi, 1 buc. rospinitorul de spate cu oglinda, 30 cr.

Cigarette comice, reprez. pre una pantofioru in mas'a se de lucru, care, candu fumi d'in cigarette, misca brancile si genunchii. 1 buc. 60 cr.

Cassete farmecatorie, non compuse, forte intereseante si amuzante pentru copii de ori-ce estate. Este o casseta frumosica in difirete apparate de escamotoriu, complicate pre d'in afara, cu intraducere aprisa, inclusi oricinc pota face cele mai frumos escamotoriu (la Bosco) cu cea mai mare usireitate.

1 casseta, dupa numarul apparatelor, fl. 1, 40, 1, 80, 2, 20, 2, 80, 3, 50.

Pamantul si locuitorii nei, forte de recomandata pentru copii principu; este o cutia cu globul pamantului, executata dupa reguli, si toti locuitorii pamantului sunt facuti cu colori si portula loru nationala. Sub fa-care se afii numele in trei limbi. Costa numai 35 cr.

Animale imbracate in piele, forte durabile, 1 buc. fl. 20, 30, 50, 80 cr. fl. 1, 1, 50, 2.

Animale diferite cu voce naturala, cr. 50, 80, fl. 1, 1, 50, 1, 2, 2, 50.

Equipage, cabriolete, fiacre, confortabile, si vite curutie construite din tinchea, forte durabile, si frumos zugravite, tota cu cui, cr. 80, 50, fl. 1, 1, 50.

Cale ferate de cai vienesa, care de foci si zile, cu este 50, 80 cr. fl. 1, 1, 50.

Fotografie adevarata; 1 buc. d'impreuna cu avisarea cr. 20, 40.

Apparat de scriere si de desenam. Fara nici o cuocinta prealabila, unu sacu copii pota se inveti curandu a scrie si desenam. Unu apparat pentru fă-care obiecte, separan, cr. 40, 60, 80.

Joc cu cavalereson, cr. 50, 80.

Joc cu cuburi, sén a găci secretabil, 70 cr.

Minca miraculoasa. Siese minca asemenea de marci a se ciangă într-un'a, fl. 3.

Unu calimariu, dar unde e negru? 50 cr.

Sincideres prin punzaiu, 20 cr.

Ce colore e acăsta? Rosia si verde; nu e dreptă, nici nu'a d'in amandone, 50 cr.

Spargă nedestructibile; se taie inaintea publicului si totu-si e intraga, 65 cr.

Tulceru farmecatoriu, sén a face possibilini, ce nu este possibil, 60 cr.

Cassete de pastreaza, dar unde sunt banii? 25 cr.

Micul escamotoriu (farmecatoriu).

Prin urmatorile aparate de escamotoriu se potu amusá in modulu celu mai placutu atât de persone singurative, cătu si societăti intrege. Apparatele sunt combinate asié de ingeniosu, incătu numai posessorulu loru este in stare d'a deslegă diferitele probleme vexatorie; altulu ce n'a primitu instructiunea necessaria se potu cugetă ore intrege, fără că se pota ajunge la rezultat.